

בס"ד. יום ב' ב' פ' פינחס, י"ט תמוז ה'תשכ"ח*

וחזקת והיית לאיש¹, הנה ידוע² שהמאמר שאמר אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע ביום השביעי³ דחגיגת הבר מצוה של בנו יחידו כ"ק מו"ח אדמו"ר, י"ט תמוז⁴ תרנ"ג [שמאמר זה הוא סיום וחותרם ההמשך תפילין דמארי עלמא⁵ שהתחיל לומר ב"ב תמוז, יום הבר מצוה] היתה התחלתו בפסוק זה. — השייכות דפסוק זה (וחזקת והיית לאיש) לבר מצוה בפשטות היא, ע"פ הידוע⁶ דזה שבן שלש עשרה (דוקא) מחוייב במצוות הוא כי אז דוקא נק' בשם איש. וצריך להבין, דמכיון שבן י"ג שנה נעשה איש (ע"פ טבע), מהי ההדגשה לומר (בחגיגת בר מצוה) וחזקת והיית לאיש. וגם צריך להבין, הרי המעלה דבן י"ג שנה היא שאז נעשה בר דעת⁷, דדעת הוא במוחין, ובפרט לפי המבואר בהמאמר ד"ה איתא במדרש תילים תרנ"ג [שהוא אחד המאמרים שחזר אותם כ"ק מו"ח אדמו"ר בחגיגת הבר מצוה שלן⁸ שהמעלה דבן י"ג שנה היא שאז יש לו עצם המוחין⁹, ומהו הדיוק בבן י"ג שנה בהתואר איש שמורה¹⁰ על המדות.

(* יצא לאור בקונטרס י"ט תמוז — תשמ"ט, "לקראת ש"ק פ' פינחס, י"ט תמוז הבעל"ט, יום כניסת כ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע לבריתו של אאע"ה (בשנת תר"ם), ויום השביעי דחגיגת הבר מצוה שלו (בשנת תרנ"ג) .. י"ג תמוז, חג הגאולה תשמ"ט".

(1 מלכיס"א ב, ב.

(2 רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר, נדפסה ב"מפתח מאמרי ודרושי אדמו"ר מהורש"ב" ע' 11 (ובהוצאת תשמ"א — ע' סד), נעתקה במאמר "תפילין דמארי עלמא — תרנ"ג" (קה"ת, תשכ"ח) ע' 32. "מפתח" המאמרים שבריש סה"מ תרנ"ב-תרנ"ג ס"ע VII ואילך. הוספות לסה"מ שם ע' שכה-שכו [קונטרס בר-מצוה תרנ"ג (קה"ת, תש"ס)].

(3 להעיר, שבר מצוה שייך לחתונה (זהר חדש יו"ד, ג. טו, ד), ובחתונה — שבעת ימי המשתה.

(4 ח"י תמוז (יום השביעי ל"ב תמוז) ה"י אז תענית (נדחה), ולכן הסיום דשבעת הימים ה"י בי"ט תמוז (רשימה שבהערה 2). ולהעיר, ש"ט תמוז הוא יום הברית מילה שלו, שזה שייך לבר מצוה — כי "גמר ועיקר כניסת נפש הקדושה הוא ב"ג שנים ויום א' .. ותחלת כניסת נפש זו הקדושה היא .. במצות מילה" (שו"ע אדה"ז או"ח מהדו"ב סוס"ד).

(5 נדפס בקונטרס "תפילין דמארי עלמא" הנ"ל. ומשם — בסה"מ הנ"ל ע' רלג ואילך.

(6 ראה לקו"ש חט"ו ע' 289, ובהנסמן בהערות שם.

(7 ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך גדול בתחלתו. וש"נ. וראה קונטרס התפלה פ"ה (ע' 15 ואילך). סה"מ עת"ר ע' קטו. המשך תער"ב ח"ג ע' ארכו.

(8 נדפס בסה"מ ה'תש"ח ע' 271 ואילך, ומשם בהוספות לסה"מ תרנ"ב-תרנ"ג ע' רעט ואילך. ועיי"ש בשוה"ג.

(9 סד"ה הנ"ל תרנ"ג (סה"מ ה'תש"ח ע' 274. תרנ"ג ע' רפב). רצע"ק מפירוש המילות (לאדמו"ר האמצעי) פ"ב. ואכ"מ.

(10 דאדם הוא השם ע"ש השכל ואיש — ע"ש המדות (סה"מ ה'ש"ת ע' 96. וראה גם לקו"ת ש"הש כה, א. סה"מ תרכ"ט ע' קנו. ועוד).

בלקו"ש ח"ד ע' 1117, שגם במוחין שני הענינים ד"אדם ו"איש": מוחין השייכים למדות — איש, ועצם המוחין — אדם. אבל ע"פ המובא בפנים מד"ה איתא במדרש תילים דבן י"ג שנה יש לו מוחין בעצם — הרי גם לפי ביאור זה הול"ל אדם ולא איש. ועצ"ע.

ב) **והנה** בחלק ההמשך שנאמר אז¹¹ מבואר מעלת יוסף על יעקב, דההמשכה שע"י יעקב היא באצילות וע"י יוסף נמשך הגילוי (גם) בבי"ע. נויש לומר, דזה שבהמאמר ד"ה וחזקת והיית לאיש מדבר בשבחו של יוסף, שמו הראשון של הבר מצוה, הוא גם בכדי לעורר אותו על העבודה המיוחדת דיוסף להמשיך הגילוי עד למטה מטה]. ובכדי לבאר גודל העילוי של יוסף, מבאר תחלה מעלתו של יעקב, שע"י יובן גודל העילוי דיוסף שהוא נעלה עוד יותר. ומבאר זה בהקדים מ"ש¹² אתה הוא הוי' לבדך את עשית את השמים גו' ואתה מחי' את כולם, שהם ג' מדריגות¹³. אתה הוא הוי' לבדך קאי על אוא"ס שלפני הצמצום [ומפרט בזה ג' ענינים, אתה הוא והוי'. אתה הוא עצמות המאור, ואומר על זה אתה לשון נוכח, כי העצמות הוא בכל מקום בהתגלות¹⁴, דשם שמים שגור בפי כל. הוא והוי' הם ב' מדריגות בהאור, עצם האור (הוא), והתפשטות האור (הוי'), כמבואר בהמאמר. ואומר על זה לבדך, שאין כאן דבר זולת העצמות, כי כללות האור שלפני הצמצום, גם האור השייך לעולמות (הוי'), הוא כלול בעצמותו ואינו בבחי' מציאות¹⁵]. את עשית את השמים גו' הוא האור כמו שנעשה מקור להתהוות העולמות. ולכן כתיב את עשית, את חסר ה', כי האור, גם האור השייך לעולמות (הוי'), כמו שהוא לפני הצמצום, אינו בערך להיות מקור לעולמות, ובכדי שיהי' מקור לעולמות הוא ע"י הצמצום, שנתעלם כל האור ונמשך רק קו קצר ומצומצם. וזהו את עשית את השמים גו' את חסר ה', דזה שהאור נעשה מקור לעולמות (עשית את השמים גו') הוא ע"י שנחסר ונתמעט (את חסר ה'). ואתה מחי' את כולם הוא הקו שעל ידו נמשך חיות לעולמות, לאחר שנתהוו. והיינו, שבהקו שני ענינים, שהוא קו קצר ומצומצם, ומצד זה הוא מהוה את העולמות (מציאות העולמות), ושהמשכתו היא מהאור שלפני הצמצום, ומצד זה הוא ממשיך חיות בעולמות (גילוי אלקות)¹⁶. וזהו שאתה זה (ואתה מחי' את כולם) הוא מלא ה' כמו אתה הראשון (אתה הוא הוי' לבדך), כי ענין זה שבהקו שהוא מחי' את כולם, הוא מצד זה שנמשך בו גילוי האור שלפני הצמצום.

ויש לומר, דזהו שמביא בהמאמר (בהמשך לזה שואתה מחי' את כולם קאי על המשכת הקו) הלשון דהתקו"ז¹⁷ וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא דאיהי חיים לגופא, בכדי להדגיש, שהכוונה בואתה מחי' את כולם כאן היא לא לענין ההתהוות

11 פ"ב — קונטרס הנ"ל ע' 30 ואילך. סה"מ תרנ"ג שם ע' רנח ואילך.

12 נחמי' ט, ו.

13 בהבא לקמן, ראה גם סה"מ תר"ס ע' מג ואילך. ד"ה בן פורת יוסף עזר"ת (סה"מ עזר"ת ע' קיז

ואילך). סה"מ קונטרסים ח"ב רצו, א ואילך. סה"מ ה'תש"א ע' 149. ובכ"מ.

14 ראה תו"א וירא יד, ב.

15 וראה המשך תרס"ו ריש ע' קפב, דכללות האור שלפני הצמצום הוא רק יכולת.

16 להעיר מסידור (עם דא"ח) שער הק"ש (עג, ג"ד) שהגוף דכל נברא הוא מהכלים והנפש שבו היא

מהאורות. וי"ל שעד"ז הוא בנוגע לשני הענינים שבאור הקו — דזה שהוא קו קצר ומצומצם הוא דוגמת

ענין הכלים.

17 בהקדמה ("פתח אליהו") יז, א.

(אל תקרי מחי' אלא מהוה¹⁸), אלא לענין החיות, כמו שהנשמה מחי' את הגוף¹⁹. וזהו שהקו הוא בריח התיכון, שהוא מבריה ומחבר בחינת אתה הוא הוי' לבדך עם בחי' את עשית את השמים גו', שגם בהעולמות שנתהוו ע"י הצמצום (את חסר ה'), ומשך בהם גילוי דאוא"ס הבל"ג שלפני הצמצום (אתה הוא הוי' לבדך).

ג) והנה זה שע"י הקו נמשך הגילוי דאוא"ס שלפני הצמצום בעולמות, מורה שיש בו יתרון גם לגבי האור שלפני הצמצום. דהאור שלפני הצמצום נתעלם ע"י הצמצום, וההתעלמות שע"י הצמצום היא גם באור הבל"ג (שלמעלה מהאור השייך לעולמות), אלא שההתעלמות שבאור זה הוא שנתעלם ונכלל במקורו ואינו מאיר בגילוי בעולמות²⁰. [דזה שמבואר בכ"מ²¹ שלגבי אור הבל"ג אין הצמצום מסתיר, הוא בנוגע להאור (שבידיעתו ית' הוא מאיר בגילוי גם במקום החלל), אבל בנוגע להעולמות (שנתהוו מהצמצום), פעל הצמצום שהאור (הבל"ג) לא יורגש בעולמות²²]. וזה שע"י הקו נמשך הגילוי בעולמות (שגם בעולמות יורגש הגילוי) מורה שיש בו יתרון על האור שלפני הצמצום, גם על אור הבל"ג. וכמו שמבאר בהמאמר²³ דזה שהקו בוקע את חושך הצמצום, שכל בקיעה היא מצד תגבורת²⁴, הוא מפני ששרש המשכתו הוא למעלה גם מהאור שלפני הצמצום. ויש לומר הביאור בזה, דזה שהאור שלפני הצמצום א"א שיבוא בגילוי בהעולמות שנתהוו מהצמצום, הוא מפני שהאור (שהוא גילוי) והצמצום (שהוא העלם) הם הפכים. וזה שע"י הקו נמשך הגילוי דאוא"ס שלפני הצמצום, הוא מפני ששרש הקו הוא מת"ת הנעלם²⁵, שכולל ומחבר ההפכים, הגילוי והצמצום.

ועפ"ז יש לבאר שג' הענינים שבהפסוק (אתה הוא הוי' לבדך, אתה עשית את השמים, ואתה מחי' את כולם) שמתחילים בתיבת אתה, שאתה מורה על העצמות (כנ"ל סעיף ב), הם ג' אופנים בגילוי העצמות. אתה הוא הוי' לבדך, הוא גילוי הא"ס והבל"ג דהעצמות, שהוא נמצא בכל מקום ושאינן מציאות חוץ ממנו — אתה הוא הוי' לבדך²⁶. אתה עשית את השמים גו', הוא גילוי כח הגבול שבעצמות (היכולת שלא להאיר²⁷), ולמעלה יותר — הענין דמציאותו מעצמותו, כידוע

18) הובא גם בשעיהו"א פ"ב. ובכ"מ. וראה סה"מ ה'תש"ד ע' 20 בהערה.

19) אבל התהוות הגוף, וגם גידולו אח"כ, היא לא מנשמתו (שעיהו"א פ"ו — פא, א).

20) ראה בארוכה המשך תער"ב ח"ב ע' תתקלד ואילך ובכ"מ, דפעולת הצמצום בהאור שלהאיר העולמות היא בהאור עצמו שנעשה בו ירידה והגבלה, ופעולת הצמצום באור הבל"ג היא רק שלא יאיר במקום החלל.

21) המשך תער"ב שם ע' תתקצה. סה"מ ה'תש"ד ע' 226.

22) ראה המשך תרס"ו ע' תקא. ובכ"מ.

23) וראה גם סה"מ עזר"ת ע' קכא.

24) ראה גם סידור (עם דא"ח) רמח, א.

25) ראה גם המשך תער"ב ח"א פ' רעג, דענין התגבורת שעל ידו נעשה בקיעת הקו הוא ההמשכה מת"ת הנעלם.

26) דנוסף לזה שאין שייך שיהי' מציאות ממש (לא הי' מקום לעמידת העולמות) — מכיון שקודם הצמצום נרגש בגילוי שבעצמות הוא בכל מקום, אין שייך שיהי' גם מציאות דאור (אף שהאור הוא גילוי המאור ולא מציאות ממש), וכנ"ל ס"ב שהאור שלפני הצמצום הוא כלול בעצמותו.

27) ראה המשך תרס"ו ע' קפח ואילך.

שהתהוות היש (עשית את השמים גו') הוא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו²⁸. ואתה מחי' את כולם הוא גילוי הפשיטות דהעצמות שאינו מוגדר בהגדרים דגילוי והעלם ולכן הוא מחבר שניהם כאחד.

וזהו מ"ש ואתה מחי' את כולם, ואתה בתוס' וא"ו, שמורה על הגילוי דעצמות אוא"ס שבקו האמצעי (ת"ת) שמחבר שני ההפכים דחסד וגבורה. וכידוע²⁹ בענין הגדול הגבור והנורא³⁰ שהם בג' הקוין חג"ת, דמ"ש והנורא בתוס' וא"ו הוא כי בת"ת ישנו הגילוי דעצמות אוא"ס שלמעלה מהתחלקות קוין (א-ל עליון³¹), ועי"ז הוא מחבר שני ההפכים דחו"ג. וזהו גם מהביאורים בזה שיעקב (ת"ת) הוא אותיות יבקע³², אז יבקע כשחר אורך³³, כי זה שהאור (אור הקו) בוקע את חושך הצמצום (ונמשך גם בעולמות שנתהוו מהצמצום) הוא מפני ששרש המשכתו הוא מת"ת (הנעלם), מדתו של יעקב.

ד) **והנה** ידוע שהמשכת הקו מסתיימת באצילות³⁴, וכמבואר בהמאמר³⁵, דזה שיעקב (אותיות יבקע, בקיעת הקו) הוא בריח התיכון המכריח מן הקצה אל הקצה³⁶, הוא מקצה השמים דלעילא עד קצה השמים דלתתא. דקצה השמים דלתתא הוא סוף האצילות. ובכדי שיהי' הגילוי גם בכי"ע, הוא ע"י יוסף, כמ"ש³⁷ ויוסף הוא השליט על הארץ, שע"י יוסף נמשך הגילוי בארץ, כי"ע. וזהו אלה תולדות יעקב יוסף³⁸, דיוסף ממשיך הגילויים דיעקב שיאירו בכי"ע. וע"ד ההפרש בין האבות ומתן תורה (דיוסף שייך למתן תורה, כי מתן תורה הי' ע"י משה שמשוה ויקח משה את עצמות יוסף עמו³⁹), דההמשכה שע"י קיום המצוות דהאבות היתה באצילות, ובמ"ת נתחדש שיומשך הגילוי גם בכי"ע⁴⁰.

28) אגה"ק ס"כ (קל, סע"א ואילך). ולהעיר מהמבואר בכ"מ, דזה שאת עשית גו' הוא בסמיכות לאתה הוא הו' לבדך, הוא כי התהוות היש היא בכח העצמות (סה"מ תרפ"ו ע' לה. תרפ"ח ע' קעג. תרצ"ט ע' 231. ועוד).

29) לקו"ת ואתחנן ח, א"ב. סידור (עם דא"ח) שער הלולב רסב, א. שער החנוכה רעג, ד. סה"מ תרס"ה ע' נז ואילך ושם (ע' נח) בנוגע להקו.

30) עקב י, יז. נחמי' ט, לב. תפלת העמידה בתחלתה.

31) שבתפלת העמידה בא בהמשך ל"והנורא".

32) בלקו"ת צו (ח, סע"ד) מציין לע"ח של"א ספ"א, ולפנינו הוא בשער לב (שער הארת המוחין). וראה ע"ח שער הכללים פ"י [ושם הובא הפסוק דלהלן]. וזהו הרקיע (לזח"ג קד, א) קעז, ב.

33) ישע"י נח, ח. וראה זח"ג קד, א: יעקב אמר אז יבקע כשחר אורך.

34) דזה שהארת הקו שבהכלים דמל' דאצילות בקע הפרסא עמהם ומאיר בהם בכי"ע כמו באצילות (אגה"ק שם — קלא, ב) — זה מאיר "בהם" דוקא, בהכלים דמל' דאצילות, אבל לא בכי"ע עצמם (המשך תרס"ו ס"ע כא).

35) וכ"ה בסה"מ עזר"ת ע' קכא ואילך. וראה גם בהנסמן בלקו"ש חט"ו ע' 436 הערה 28.

36) זח"ב קעה, ריש ע"ב. תניא פ"ג (יט, א).

37) מקץ מב, ו.

38) וישב לז, ב. וראה בהנסמן בלקו"ש שם.

39) בשלח יג, יט.

40) תו"א יתרו סח, א (הובא בהמאמר שם). ובכ"מ.

והנה מזה שאומר בהמאמר שיוסף ממשיך הגילויים דייעקב שיאירו בבי"ע, משמע, דזה שיוסף ממשיך הגילוי בבי"ע הוא לפי שיוסף הוא תולדות יעקב, היינו שעל ידו מתגלה הפנימיות דייעקב אותיות יבקע. כי מצד ענין הבקיעה (דאמיתית ענין הבקיעה הוא שאין בה מדידות והגבלות) אפשר להיות ההמשכה גם בבי"ע, אלא שענין זה דייעקב (יבקע) נתגלה ע"י יוסף.

ויובן זה ע"פ הידוע⁴¹ דהטעם על זה שהמשכת הקו מסתיימת באצילות הוא כי הכוונה בהמשכת הקו היא שהאור יהי' בהתלבשות, והתלבשות האור יכולה להיות רק בהענינים (כלים ועולמות) שהם אלקות. ובכדי שתהי' המשכת וגילוי הקו בבי"ע הוא ע"י המשכת אור הסובב, שבכללות הוא האור שלפני הצמצום, ובהאור שלפני הצמצום גופא — אור הבל"ג (שלמעלה מהאור שלהאיר העולמות). וי"ל הביאור בזה, כי אור הבל"ג, מכיון שלגבי' אין הצמצום מסתיר, הוא מאיר בגילוי (גם לאחרי הצמצום) בכל מקום, גם בבי"ע, אלא שזהו רק בידיעתו ית' ובהעולמות אין זה נרגש (כנ"ל סעיף ג), וע"י שמאיר בהקו מהאור שלפני הצמצום, נעשה גם הקו באופן כזה, שהוא נמשך ומתגלה גם בבי"ע.

ועפ"ז יש לבאר ההפרש בין הבקיעה דייעקב אותיות יבקע (כמו שהוא מצד עצמו) להבקיעה דייעקב אותיות יבקע כמו שנתגלה ע"י יוסף, שהבקיעה דייעקב (מצד עצמו) היא פריצת⁴² וביטול הגדרים דגילוי וצמצום [ע"י גילוי הפשיטות (ת"ת הנעלם) שאינו מוגדר בגדרים אלה], ועי"ז נמשך הגילוי (גם) בעולמות שנתהוו מהצמצום. אבל עדיין נשארו הגדרים שבענין הגילוי עצמו, החילוק בין הגילוי שבבחינת סובב והגילוי שבבחינת התלבשות, שהגילוי שבבחינת סובב הוא בכל מקום והגילוי שבבחינת התלבשות יש בו מדידה והגבלה⁴³ שהוא יכול להיות רק בענינים שהם כלים לגילוי. והבקיעה דייעקב אותיות יבקע כמו שנתגלה ע"י יוסף היא פריצת וביטול גם דהגדרים שבענין הגילוי גופא, שגם הגילוי שבבחינת התלבשות יכול להיות בכל מקום.

(ה) **ועפ"ז** יש לבאר גם מ"ש בהמאמר⁴⁴ דהטעם על זה שהגילוי בבי"ע הוא דוקא ע"י יוסף הוא כי יוסף הוא בחי' יסוד (גמר ההשפעה) ועיקר התענוג והשמחה הוא בגמר ההשפעה, כמבואר שם בארוכה. ולכן דוקא ע"י יוסף נמשך הגילוי בבי"ע. וצריך להבין מהי השייכות דענין הגילוי בבי"ע להתענוג והשמחה שבגמר ההשפעה, ולמה אינו מספיק (בשביל גילוי זה) התענוג והשמחה שבתחלת ואמצע דההשפעה. וי"ל הביאור בזה, דמעלת התענוג והשמחה שבגמר ההשפעה [שהכוונה כאן בגמר ההשפעה היא לזה שהשפע נתקבל בכי טוב אצל המקבל⁴⁵] הוא

41 המשך תער"ב ח"א פקכ"ט. סה"מ ה'תש"ג ס"ע 131 ואילך.

42 להעיר, שביעקב כתיב ופרצת (ויצא כח, יד. שבת קיח, ב).

43 כ"ה הלשון במקומות שבהערה 41.

44 וכ"ה בסה"מ עזר"ת ע' קא.

45 ראה בהמאמר שהוא כמו אדם שמכין סעודה בשמחת בנו ומזמין קרואים לאכול, דעיקר שמחת ותענוג

שהתענוג מגיע בהעצם שלמעלה משרש ההשפעה, וכידוע⁴⁶ בענין סוף מעשה במחשבה תחלה⁴⁷, דסוף מעשה הוא קבלת ההשפעה, וזה מגיע במחשבה תחלה, היינו בהתחילה שלפני (ולמעלה מ)תחלת המחשבה, שרש ההשפעה. ולכן דוקא ע"י התענוג והשמחה שבגמר ההשפעה נעשה פריצת וביטול גדרי הגילוי (השפעה), ועי"ז, גם הגילוי שבכחינת התלבשות (גילוי הקו) מתגלה גם בכי"ע.

ו) וממשיך בהמאמר, דזהו מ"ש בשל"ה⁴⁸ דייעקב הוא תפילין של ראש ויוסף הוא תפילין של יד, כי ע"י תפילין של ראש נעשה החיבור (תפילין מלשון התחברות) דאוא"ס המאציל עם הנאצלים, שממשיך תוספות אור באו"א ובז"א דאצילות, וע"י תפילין של יד שהוא במלכות נכמ"ש⁴⁹ וקשרתם לאות על ידכה, יד כהה⁵⁰, דיד כהה היא המלכות] נעשה החיבור דאוא"ס (גם) עם הנבראים. [דזהו מה שתש"ר נק' בשם פאר⁵¹, כמו תכשיט שהאדם מתקשט בו⁵², ותפילין של יד⁵³ הם רק לבוש, כי ביי"ע הם לבושים וע"ס דאצילות נק' בשם תיקונין⁵⁴, דתיקונין הוא כמו תכשיטים⁵⁵]. וזהו שיעקב הוא תש"ר ויוסף תש"י, כי יעקב הוא בריח התיכון שמבריח ומחבר אוא"ס עם הנאצלים, ויוסף הוא מחבר [בן פורת יוסף⁵⁶, פורת אותיות תופר⁵⁷, תופר ומחבר] אוא"ס עם הנבראים.

וצריך להבין, דכיון שבכדי שתהי' המשכה בכי"ע צ"ל תחלה ההמשכה באצילות, למה מקדימין הנחת תש"י לתש"ר. ויש לומר הביאור בזה ע"פ הידוע⁵⁸ שהמצוות דהקב"ה שנעשים ע"י שישראל מקיימים את המצוות הם נעלים יותר מהמצוות דהקב"ה כמו שהם מצד עצמם. ויש להוסיף, דבמצות תפילין, ענין זה הוא

הבעל שמחה הוא בגמר הסעודה "לאחר שכבר אכלו הקרואים כו' ומקבלים תענוג גדול מכל מה שאכלו ושבעו", ו"מזה מקבל בעל הסעודה עיקר התענוג".

46 ראה בארוכה ד"ה השם נפשו בחיים תשכ"ד (נעתק בקיצור בלקו"ש ח"ו ע' 19 הערה 57). וראה גם תו"ח ד"ה יגש פ"בג (פט, סע"א ואילך). המשך תער"ב ח"ב ע' א'קכ.

47 פיוט "לכה דודי".

48 חלק תושב"כ פ' ויחי (שה, א).

49 ואתחנן ו, ח.

50 מנחות לו, א. זח"ג רסט, א.

בואתחנן שם: "ידך". ודרשת חז"ל שם היא כנראה עה"פ (בא יג, טז) והי' לאות על ידכה. אבל כ"ה בוח"ג שם. וכ"ה בר"ה תפילין דמארי עלמא הנ"ל. וראה בניצוצי זהר שם.

51 כמ"ש (יחזקאל כד, יז) פארך חבוש עליך — ברכות יא, א. זח"ג רל, ב. — הובא ברד"ה תפילין

דמארי עלמא הנ"ל (קונטרס הנ"ל ע' 3. סה"מ שם ע' רלג).

52 ראה ד"ה הנ"ל שם, ובהנסמן שם.

53 שלא כתיב בהם "פאר".

54 תיקו"ז שבעה ע"ז 17.

55 ראה בארוכה ד"ה הנ"ל פ"ב (קונטרס הנ"ל ע' 8. סה"מ שם ע' רלו ואילך). הגהות לד"ה פתח אלי'

תרנ"ח ע' ד. ובכ"מ.

56 ויחי מט, כב.

57 תו"א וישב כט, רע"א. לקר"ת קרח נה, א. מאמרי אדה"ז ענינים ס"ע תל. אוה"ת ויחי תי, סע"ב.

ובכ"מ.

58 תו"א מקץ לה, ג. ד"ה פדה בשלום ה'תשל"ח ס"ד (לעיל ח"ב ע' קמה).

ביותר. דמכיון שתפילין דמארי⁵⁹ עלמא מה כתיב בהו כו' ומי⁶⁰ כעמך ישראל גוי אחד בארץ⁶¹, דקוב"ה משתבח בשבחייהו דישראל⁶¹ — הרי בזה נוגע עוד יותר העבודה דישראל, הנחת תפילין דישראל. ולכן מקדימין הנחת תש"י לתש"ר, כי המעלה דעבודה היא בעיקר בהעבודה דחורא דתאה (בי"ע)⁶², ולכן העבודה דחור"ת מגעת למעלה יותר מהעבודה דחור"ע (אצילות), וההוספה שנעשית בתפילין דמארי עלמא [המשכת אוא"ס באצילות (תש"ר) ובי"ע (תש"י)] ע"י הנחת תפילין דישראל, היא בעיקר ע"י הנחת תש"י⁶³.

והנה זה שע"י קיום המצוות דישראל מיתוסף עליו בהמצוות דהקב"ה הוא⁶⁴, כי ישראל עלו במחשבה⁶⁵, מחשבה עצמית שלמעלה מכל הגילויים (גם מהגילוי דחפץ חסד⁶⁶ שהוא השרש והסיבה לכל הגילויים), ולכן ע"י העבודה (קיום המצוות) דישראל מיתוסף עליו בהמצוות דהקב"ה. ועפ"ז יש לומר עוד טעם על זה שההוספה בתפילין דמארי עלמא היא בעיקר ע"י הנחת תש"י, כי ההמשכה בבי"ע (תש"י) מגעת בהעצם שלמעלה משרש ההשפעה והגילוי (כנ"ל סעיף ה), שבכללות הוא בחינת מחשבה עצמית הנ"ל.

ז) וזהו וחזקת והיית לאיש, דזה שבן י"ג שנה נעשה איש ע"פ טבע, הוא ענין שמצד למעלה, מצד שהקב"ה הטביע הטבע בהבריאה, ומכיון שעיקר המעלה דכל ענין הוא כשהוא בא ע"י עבודת האדם (כנ"ל בארוכה), לכן צ"ל וחזקת והיית לאיש, שיהי' לאיש (גם) ע"י עבודתו. ועפ"ז יש לבאר גם הדיוק דוחזקת והיית לאיש, דאיש מורה על המדות, אף שהמעלה דבן י"ג שנה היא בהמוחין, שיש לו עצם המוחין שלמעלה מענין המדות, כי המעלה דעבודת האדם שמגעת במחשבה העצמית היא בעיקר בהעבודה דהמשכת עצם המוחין (שלמעלה מענין המדות) בהמדות, ע"ד המבואר לעיל בענין יוסף שממשיך גילוי האצילות (שלמעלה משרש הנבראים) בבי"ע.

ויש לקשר כ"ז עם עבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, יוסף שבדורנו⁶⁷, שהמאמר ד"ה וחזקת והיית לאיש נאמר בסיום וחותרם חגיגת הבר מצוה שלו, שעבודתו העיקרית היתה יפוצו מעינותיך חוצה, שגם בחוצה הכי תחתון שאין חוצה למטה

59 ראה ד"ה את הוי' האמרת גוי' ה'תש"ל הערה 10 (לקמן ע' רנז).

60 דברי הימים א יז, כא. וראה שם הערה 4.

61 ברכות ו, א. יל"ש עה"פ ואתחנן ד, ז (רמז תתכה).

62 כי העבודה דחור"ע היא ע"י שמאיר גילוי אור בנפשו, והעבודה דחור"ת היא מצד האדם העובד, ולכן מעלת העבודה (בכח עצמו) היא בעיקר בהעבודה דחור"ת (ראה עד"ז המשך תרס"ו ס"ע שכו ואילך).

63 להעיר מאוה"ת ר"ה ע' א'שצט "ויש בחי' בהכלה שהיא הגורמת בעטרה שעטרה לו אמו כו' כמו"כ ע"י תש"י נמשך אח"כ התש"ר".

64 ראה בארוכה ד"ה זה היום דליל ערב ר"ה ה'תשמ"ב ס"ה (לעיל ח"א ע' מד) ואילך. ד"ה אשה כי תזריע ה'תשכ"ה ס"ג (לעיל ח"ג ע' קכג) ואילך.

65 ב"ר פ"א, ד.

66 לשון הכתוב — מיכה ז, יח.

67 ראה בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 835 ואילך. ובכ"מ.

ממנו⁶⁸ יומשכו (נוסף על מים שנמשכים מהמעיינות, גם) המעיינות עצמם. שזו (הפצת המעיינות חוצה) היא ההכנה והכלי לאתי בקרוב ממש מר דא מלכא משיחא⁶⁹.

---

68 ועד להחוצה דחצי כדור התחתון. ויש לומר שהוא ע"ד יוסף שהי' במצרים המיצר שבהארץ.
69 אגה"ק הידועה דהבעש"ט — נדפסה גם בריש ספר כתר שם טוב. ובכ"מ.